

Nogmaals: de vleermuisbomen van Mensinge of: wie moet er aan de schandpaal?

Met de natuurliefhebbers uit het Drentse Roden betreur ik het verdwijnen van de vleermuisboom(en) op het landgoed Mensinge. Er moet worden geknokt voor elke vleermuisboom, die door onnadenkendheid van de eigenaar dreigt verloren te gaan. Als de boom behouden kan blijven, er overleg is gevoerd met de eigenaar en desondanks tegen de vlakte gaat, dan meen ik, dat de (negatieve) publiciteit zich maar meester moet maken van de man, die willens en wetens schade berokkent aan een (nog wel beschermde) diersoort.

Ik meen echter, dat natuurbeschermers de plicht hebben contact op te nemen met de persoon, die het nauwst bij een zaak is betrokken waar voor flora en fauna een ramp dreigt te ontstaan. Er dient overleg te worden gevoerd. Er dient medewerking te worden gevraagd en in negen van de tien gevallen zal dan blijken, dat de betrokken persoon in het geheel niet op de hoogte was van de aanwezigheid van de bedreigde/zeldzame plant/diersoort op zijn terrein.

De familie Kymmell te Roden heeft gevochten tegen de komst van een nieuw ontwateringskanaal. Zij vreesde de ondergang van het beukenbomenbestand. De overheid weigerde medewerking. De mogelijkheid een aanwezig ontwateringsslootje beter passend in het landschap, te schonen, werd niet

aangegepen. Men had zich tienduizenden guldens kunnen besparen...

De ontwateringsloop werd gegraven. De beukenbomen gingen hun (voorspelde) ondergang tegemoet. Sommige bomen dreigden in te storten. De gemeente wenkte: 'Pas op, er dreigt gevaar voor de recreant!'

De familie Kymmell kapte. De boom, die later als vleermuisboom zou worden aangegeven, had nog tien centimeter stam over! De familie Kymmell heeft zeker wel gevoel voor natuur en natuurbehoud. De familie wist wel, dat er vleermuizen verbleven in bomen, maar had er geen idee van in welke van de zeer vele holle stammen op het landgoed.

Vleermuiscvrienden kijken teneergeslagen bij de gevulde vleermuisboom op het landgoed Mensinge.
Foto: Drents-Groningse Pers B.V.

En dat verwijt ik nu de Drentse natuurliefhebbers. Als zij zich de moeite hadden getroost (en dat geldt voor allen waar ook, die op welk gebied ook wetenschappelijk onderzoek verrichten en worden geconfronteerd met de bedreiging van flora en fauna) de familie op de hoogte te stellen van de voor de

■ Jan L. Bos, Claes Heynenoenlaan 25, 1241 BL Kortenhoef (postbus 66, 1243 ZH 's-Graveland).

Merkwaardige vindplaats van twee dode dwergvleermuizen

Op 19 november 1981 en 22 februari 1982 bevond ik mij op de schoorsteen van de PEN-centrale te Diemen voor het verrichten van vogeltrekwaarnemingen. Tijdens de heenweg naar de 140 meter hoge top is het mogelijk om op acht verschillende platformen in deze schoorsteen uit de lift te stappen. Van deze mogelijkheid maakte ik op beide dagen gebruik om dode vogels te verzamelen. Deze kunnen op grondniveau de schoorsteen binnenvliegen en wanneer zij hierna geen kans zien de terugweg te vinden komen zij om. Op beide dagen vond ik afgezien van enkele tientallen vogels (over het algemeen al langere tijd dood) ook een dwergvleermuis. Het exemplaar, dat op 22 februari 1982 werd verzameld op een hoogte van 110 meter, bleek bij determinatie een Gewone Dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus* (Schreber 1774) te zijn. Het geslacht van het verdroogde en half vergane dier kon niet meer bepaald worden. De resten van deze vleermuis zijn opgenomen in de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum) te Amsterdam onder registratienummer ZMA 21.632. Het is goed mogelijk dat dit dier bij de controle op 19 november 1981 over het hoofd is gezien.

Het exemplaar dat op 19 november 1981 op een hoogte van 130 meter werd gevonden bleek een mannelijke Ruige Dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii* (Kaiserling & Blasius 1939) te zijn. Dit dier werd in de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie opgenomen onder registratienummer ZMA 21.631.

Het is bekend dat ondermeer trekkende vleermuizen (bijvoorbeeld tijdens het passeren van de Col de Bretolet in Zwitserland) be-

vleermuizen zo belangrijke boom, dan had er misschien iets gered kunnen worden.

Ik vind, dat niemand het recht heeft eigenaars van welk kwetsbaar natuurgebied ook, van een boom, een bosje, een weilje of wat er ook groeit, waar de botte bij doorheengaait, aan de hoogste (publiciteits)boom op te hangen, als hij zelf niet heeft gepoogd door overleg vóór of door gewoon er op te attenderen en medewerking te vragen, de zaak te redden.

trekkelijk hoog de bergen kunnen ingaan. Dat de dieren ook hoog in de lucht (dat wil zeggen ver boven de bodem) vliegen is minder bekend. Mede daarom is de vondst van beide dwergvleermuizen van belang.

Ik ben dr. P.J.H. van Bree en de heer B.P.F. E. Grol dank verschuldigd voor het controleren van mijn determinaties.

■ Guus van Duin, Rode Kruislaan 1043, 1111 ZZ Diemen.

Het vleermuizenreservaat van Zussen

Reeds vroeger werd geregeld gewezen op de moeilijkheden bij de determinatie van overzomerende vleermuizen in het ondergronds reservaat van Zussen. Wij waren er van overtuigd dat het ging om enkele verspreide exemplaren, vermoedelijk van de Watervleermuis en de Meervleermuis.

Op 15, respectievelijk 30 september hadden wij echter succes met een nieuwe observatietechniek: de eerste keer konden wij een Water- en een Meervleermuis determineren. De tweede keer herkenden wij tussen verschillende tientallen vliegende dieren 1 Brandt's Vleermuis, 9 Watervleermuizen en 1 Bechstein's of Langoorvleermuis. Laatstgenoemde soort was nog niet eerder gezien in Zussen en brengt het aantal waargenomen soorten vleermuizen van het reservaat op negen.

De winter 1980/81 werd gedeeltelijk besteed aan tellingen van de overwinterende populatie. Dat leverde 112 exemplaren op, overwegend in de zones dicht bij de ingang (de dieper gelegen galerijen zijn steeds bijna volledig verlaten). Wanneer wij er rekening mee houden dat veel dieren onopgemerkt blijven in diepe onbereikbare spleten en dat er veel verloop is van in- en uitvliegende dieren, dan is het duidelijk dat het verkregen aantal slechts vleermuizen, dat het reservaat bezoekt in de loop van één winter.

René Gilson.